

Pressupostos de l'estat, el difícil pas de les paraules als fets

Ha començat la negociació per a l'elaboració dels pressupostos de l'estat del 2005. Aquesta és la primera gran acció de govern del nou executiu de Rodríguez Zapatero, que, entre altres coses, permetrà veure si el famós "tarannà" del president dels espanyols es concreta en fets reals i comença a trencar la concepció radial que –també en matèria econòmica– han tingut tots els governs espanyols.

La setmana passada el president d'Extremadura i membre de l'executiva federal del PSOE, Juan Carlos Rodríguez Ibarra, tornava a evocar les seves filies de sempre.

Sense dir cap nom, reiterava les acusacions contra les "autonomies" que pretenen tenir un tracte diferenciat respecte de les altres. A banda del nivell discursiu que pugui o no tenir aquest líder polític, les exclamacions d'Ibarra evidencien un corrent de fons que amara la política espanyola i que compta amb el suport de sectors importants del partit socialista, com el ministre de Defensa, José Bono, o l'alcalde de la Corunya, Francisco Vázquez, i bona part de la societat espanyola. Un corrent que, reiteradament, emergeix cada cop que es parla del model d'estat. És el vell debat de sempre entre la concepció d'Espanya com una nació i la que l'entén com un estat plurinacional –només defensada des d'algunes parts de la perifèria.

L'elaboració dels Pressupostos Generals de l'Estat són, així doncs, el reflex d'aquesta tensió. D'aquesta manera, tradicionalment, quan els executius espanyols no han disposat de majories absolutes i han necessitat negociar els pressupostos de l'estat amb "nacionalismes perifèrics", a Espanya s'han encès les alarmes per advertir del "xantatge nacionalista" que pretén saltar-se la "solidaritat interterritorial". Avui, de nou, es torna a donar. Ara bé, el canvi de la situació actual és que ara, a Catalunya, hi ha hagut també un canvi de govern. El nacionalisme de CiU ha deixat pas a un Govern presidit per Pasqual Maragall, del PSC-PSOE, amb el suport de l'inde-

pendentisme parlamentari d'ERC i de l'ecosocialisme d'ICV.

Aquest canvi ha capgirat els papers tradicionals de la política catalana, però sens dubte també ha trastocat les fórmules de relació entre els governs espanyol i català.

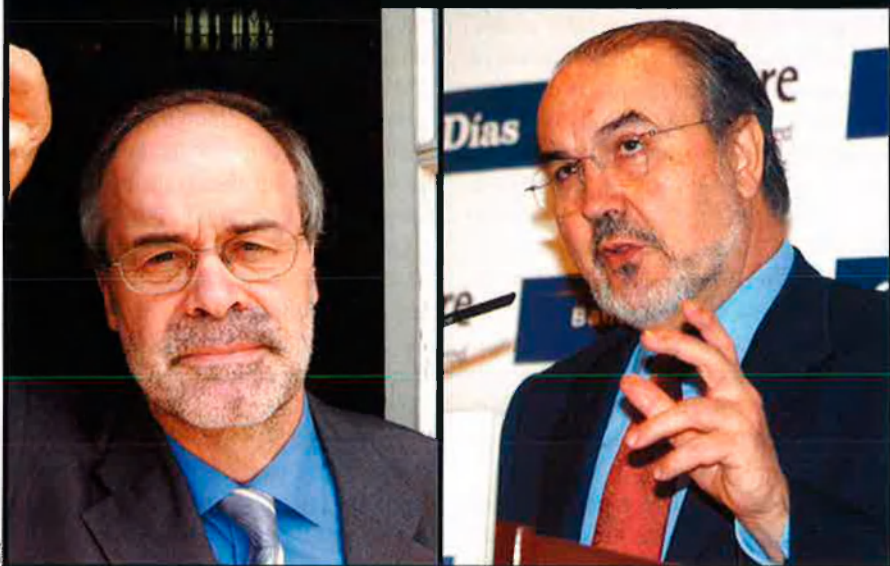
La tria del PSOE. De totes maneres, tot just ara han començat les negociacions dels primers pressupostos del Govern de Zapatero. Per tant, durant els propers mesos s'allargarà el debat que acabarà el pròxim mes de desembre amb la previsible aprovació dels Pressupostos Generals de l'Estat del 2005.

Queda encara un llarg períple de negociacions i reunions, però del resultat final es despendrà quin és el model d'estat que dibuixa José Luis Rodríguez Zapatero i fins a quin punt es distingeix dels models anteriors.

De moment, el PSOE ha deixat clar per activa i per passiva que no hi ha lloc per a les negociacions bilaterals entre el Govern de l'estat i el de la Generalitat de Catalunya per resoldre els problemes de finançament que arrossega el Principat. Ministres com el d'Economia, Pedro Solbes, o el d'Administracions Públiques, Jordi Sevilla, han deixat clar que els pressupostos no es poden negociar per separat amb cada una de les disset autonomies. Així, la imatge de Solbes en reunió oficial per parlar dels pressupostos amb el seu coreligionari català, el conseller d'Economia, Antoni Castells, serà impossible de veure. Els socialistes espanyols tenen clar que els pressupostos es negocien al Congrés de Diputats i que, per tant, l'única via de negociació

El secretari general d'ERC, Joan Puigcercós, i el ministre d'Indústria i primer secretari del PSC, José Montilla, ja van mantenir negociacions per pactar el Govern tripartit. A sota, els responsables d'economia dels executius català i espanyol: Antoni Castells i Pedro Solbes.

possible és mitjançant els grups parlamentaris. De moment, doncs, el nou tarannà de l'executiu espanyol coincideix, en aquest argument, amb el vell.

Ara bé, també és cert que els socialistes espanyols, com dèiem, es troben ara en una situació política diferent de la que van viure amb els governs de Felipe González, quan havien de negociar amb CiU (1993-1996). De fet, els sectors felipistes del PSOE han intentat mantenir aquestes mateixes dinàmiques i han volgut propiciar acostaments entre el Go-

**Esquerra
té a Madrid
una bona situació.
Potser fins i tot
més còmoda
que al Principat**

vern de Zapatero i la federació nacionalista, per tal de frenar les expectatives bilaterals del Govern català. Ara, però, CiU es troba a l'oposició i no pot mantenir els esquemes de col·laboració que fins ara havia seguit.

La centralitat d'ERC. Malgrat els canvis polítics, altres sectors del felipisme, com ara el portaveu del Congrés dels Diputats a Madrid, Alfredo Pérez Rubalcaba, han intentat mantenir la dinàmica del 1993 però substituint CiU per l'única formació del tripartit que té grup propi a Madrid, és a dir, ERC. Per la seva banda, però, de moment els republicans han reiterat que no els serveix la mateixa estratègia que propiciava la dinàmica política del "peix al cove". De manera que si Zapatero vol comptar ara amb el suport d'ERC –formació que ha mostrat la seva predisposició a l'acord– haurà d'assumir uns compromisos que vagin més enllà de l'estricta intercanvi d'esmenes i que apuntin cap a una concepció pressupostària que corregeixi la dinàmica centralista tradicional dels pressupostos de l'estat.

Esquerra té una bona situació política a Madrid. Potser més còmoda i tot que la que té al mateix Principat. Els independentistes han aconseguit un paper d'interlocutor directe amb l'executiu espanyol, ja que els socialistes catalans no disposen de grup propi a Madrid. L'únic protagonisme que en aquest àmbit de negociació pot aconseguir el PSC és a través del seu primer secretari, José Montilla, com a ministre d'Indústria, o a través del president Maragall i els consellers del Govern. Tot i així són espais amb un protagonisme limitat, ja que en el primer cas Montilla ha d'actuar com a ministre, en sintonia amb l'executiu espanyol, i en el segon cas el marge de negociació del Govern català en els pressupostos és reservat als contactes extraoficials, perquè el PSOE no vol en cap cas establir relacions bilaterals amb governs autonòmics. Paradoxalment, doncs, el PSOE, en negar les relacions bilaterals entre els governs espanyol i català, reforça el paper negociador d'ERC, ja que les reivindicacions en matèria pressupostària del Govern català s'hauran de vehicular formalment al

Congrés mitjançant el grup parlamentari d'ERC i, en menor mesura, dels diputats d'ICV-EUiA, del grup parlamentari d'Esquerra Verda. Tot i això, val a dir que CiU té una bona carta a la mà. En el pas dels pressupostos pel Senat el PSOE necessitarà, com a mínim, un suport passiu de la federació nacionalista si vol aconseguir una majoria àmplia a la cambra alta espanyola. D'aquesta manera, és lògic pensar que en el procés negociador els socialistes poden fer algun gest per aconseguir el suport de CiU.

El dèficit sanitari. Aquest és, sens dubte, el llastre que arrossega el Govern de la Generalitat de Catalunya. Per al 2005 l'executiu de Maragall calcula que el dèficit sanitari s'incrementarà en uns 600 milions d'euros, producte d'un sistema de finançament ruïnós per a les arques catalanes. Des de l'executiu català s'ha reivindicat que els pressupostos de l'estat, encara que no resolguin globalment el dèficit de la sanitat catalana, sí que haurien d'aturar-ne l'increment anual.

El mateix ministre del PSC, José Montilla, així com el d'Administracions Públiques, Jordi Sevilla, o el d'Economia, Pedro Solbes, han tancat la porta a vincular la solució del dèficit de la sanitat catalana amb els pressupostos espanyols. Des de l'executiu espanyol volen buscar-se altres vies de solució a partir d'altres fronts de negociació, com ara el Consell de Política Fiscal i Financera o la negociació amb els governs autonòmics d'un nou sistema de finançament per a la sanitat.

La resolució del dèficit sanitari, juntament amb les inversions en infraestructures, ja sigui a través dels pressupostos o amb mesures especials, serà un dels aspectes clau de la negociació dels pressupostos de l'estat pel que fa a Catalunya. Aquests són dos aspectes clau que començaran a desgranar amb fets fins on arriba el canvi polític de la Moncloa. I seran, així mateix, un preàmbul dels dos grans debats que aquesta legislatura ha de posar Catalunya en la taula de la política espanyola: la reforma de l'Estatut i del sistema de finançament.

Enric Rimbau

PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

EL SETMANARI EL TEMPS CONVOCA EL IV PREMI DE PERIODISME D'INVESTIGACIÓ RAMON BARNILS

La dotació del premi serà de 3.333 euros. Els treballs, inèdits i escrits en català, hauran de presentar-se al setmanari EL TEMPS (Av. del Baró de Càrcer, 37, 1r, 1a, 46001 València) abans del 30 de setembre.

L'obra guanyadora serà publicada al setmanari EL TEMPS.

El premi es farà públic durant el sopar de lliurament dels Premis Octubre que tindrà lloc a València el 30 d'octubre de 2004.

Per a més informació:

EL TEMPS

Av. Baró de Càrcer, 37, 1r, 1a
46001 València
Tel. 963 535 100 o Fax: 963 534 569
eltemps@eltemps.net
<http://www.eltemps.net>

